

Vy, nebo ty? Tykání je dnes ve firmách běžné, ale má svá pravidla

Jste mi sympatický, tak si budeme tykat. Druhý kolega se neustále mračí, tak zůstaneme u vykání. Takhle snadné to ale bohužel není. Kromě osobních sympatií rozhodují v pracovním vztahu také společenská etiketa a firemní kultura. Kdo komu může nabídnout tykání a kdy se tím dopustí příšerného faux pas?

Ponořme se trochu do minulosti. Věděli jste, že původně existovalo jen tykání? S vykáním začali naši předkové až v polovině 15. století. Vyjadřovali tak zdvořilost a respekt. I když tu bývaly pokusy vykání vymýtit, moc se neujaly. V posledních letech ale **stále více firem přechází na tykání**. Podle Ladislava Špačka je to naprosto v pořádku.

Tykání zjednodušuje komunikaci

Pokud je ve firmě zvykem tykání, oznámí vám to během prvního dne **personalista** nebo váš **nový šéf**. V menších firmách, které si obvykle na přílišnou formálnost nepotrpí, je tykání běžné a stále častěji zasahuje i do našich zeměpisných šířek. „Každá firma si podle svého zaměření, věkového průměru nebo země původu stanoví formu komunikace. Tykání ji urychluje a zjednodušuje, zbavuje ji zbytečných formálních obřadností. Ve většině amerických, australských nebo kanadských firem si kolegové tykají. **Většina světa nezná formální vykání** v takové míře, jako je to u nás,“ vysvětluje odborník na etiketu Ladislav Špaček.

Tykání navrhuje jen nadřízený

I když je vám váš šéf sebesympatičtější, nemůžete za ním jen tak přijít a říct: „Jste mi sympatický, budeme si tykat. Já jsem Pepík.“ **Svému šefovi tedy nesmí v žádném případě nabídnout tykání zaměstnanec**, byť by byl o dekádu starší. Pokud by snad kdokoliv v podřízené pozici mermomocí stál o to, aby mu jeho nadřízený tykal, může ho o to požádat, ovšem s tím, že sám zůstane u vykání. Dělat by to neměla ani sekretářka v předdůchodovém věku, **přestože by mohla být šefova matka**.

„Na pracovišti může tykání navrhnout jedině nadřízený, a to bez ohledu na věk nebo pohlaví. Tedy i mladší muž, vedoucí, má právo navrhnout tykání podřízené ženě, třeba i starší, protože v **hierarchii firmy** nebo úřadu nerozhoduje věk ani pohlaví,“ vysvětluje Ladislav Špaček.

Pracovní etiketa tedy přebíjí společenskou, v níž platí, že žena má ve společnosti vždy vyšší postavení než muž. A má to určitou logiku. Zodpovědnost totiž leží na bedrech nadřízeného a on si sám rozhodne, koho si pustí k tělu blíž a koho ne.

Žena muži, starší mladšímu

Pokud mají v týmu stejné **postavení žena a muž**, nabízí tykání vždy žena svému kolegovi. V případě stejného pohlaví pak platí pravidlo: starší nabízí tykání mladšímu.

Přesto, pokud si nechcete se svými kolegy tykat, **můžete tykání odmítnout** se slovy: „Nezlobte se, pane Krátký, já si se všemi lidmi ve svém týmu vykám, a kdybych si tykal jen s vámi, nedělalo by to dobrotu, nezlobte se.“ Vykání je v tomto případě taktní formou, jak si udržet od těla dotěrného nebo nesympatického kolegu. Tykání by totiž mohlo vyvolat dojem, že vám jeho chování nevdává.

Největší faux pas? Asymetrické tykání!

Tzv. asymetrické tykání, tedy že jeden druhému tyká a ten druhý mu vykává, může způsobit řadu nedorozumění. „To je možné praktikovat jen se **žáky základní školy**, ale ne mezi dospělými lidmi. Je zcela nevhodné, když nadřízený podřízeným tyká a oni mu vykájí, nebo když tchyně snaše tyká a ona jí vykává,“ míní Špaček a dodává: „Příbuzní v nejužší rodině si přece tykají, vykání demonstruje, že **snacha** nebyla přijata do rodiny.“ Pozor si dávejte také v případech, že **jste ve stresu** nebo máte trochu horkou hlavu a snadno vás někdo vytočí. Ve vzteku tak nějak automaticky přecházíme na tykání komukoliv. Je přece snazší říct „ty vole“ než „vy vole“.

Realita je pestřejší

Mohou ovšem nastat i situace, kdy nastoupí mladý muž na pozici vedoucího ženského kolektivu, kde si všechny zaměstnankyně tykají. Nejlepším řešením je, když vyzve ženy, aby mu také tykaly. Komplikace může nastat ve chvíli, že si jeho podřízené mezi sebou netykají všechny. „Pak je pro něho nejlepším řešením nabídnout tykání jen svým nejbližším spolupracovnicím,“ radí odborník na etiketu. A co když se do čela týmu složeného z odborníků mužů dostane **mladá šéfka**? **Nabídka na tykání by měla vzejít od ní.**

Interní kodex udělá jasno

V řadě firem existuje vypracovaný **firemní kodex**, který funguje jako navigace, která pomáhá předejít nechtěným trapasům špatně zvoleného oslovení. Právě to by mělo podpořit dobré vztahy na pracovišti a ne lidem pobyt ve firmě znepříjemňovat. A proto stále častěji firmy preferují masové tykání. „**Tykání má všechny výhody jednodušší komunikace**, zvláště v pracovním prostředí má výhodu. **Vykání vyjadřuje odstup**, bariéru, v naší konzervativní společnosti se ho však mnohdy neradi vzdáváme, protože máme pocit, že jsme obrněni vůči okolí,“ uzavírá Ladislav Špaček.